

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

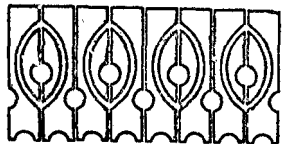
Organ al Uniunii Generale a Notarilor din România

CUPRINSUL :

- 1 Apelul Uniunii
- 2 Dr. Alexandru Vasile : Adunarea din Brașov
- 3 Gh. Cusoschi notar : Notarul de ieri și notarul de azi
- 4 P. C. B. Sc. : Cine e în contra legilor — este dușman patriei
- 5 Alexandru Buha : Incadrarea notarului comunal
- 6 Președintele Uniunii : Interview, cu d-l Ministru Ed. Mirto
- 7 Ordonanțe cu caracter administrativ
- 8 Soluțiuni și interpretări administrative
- 9 Publicațiuni

Apare la 1 și 15
a fiecărei luni.

MANUSCRISELE
se primesc până la 10 și 25
a lunii și nu se înapoiază.

ABONAMENTUL :
Pe 1 an 300 Lei

ADRESA :

Notariatul — Primăria

p. u. _____

județul: _____

ADMINISTRATIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a Notarilor Comunali și Cercuali din România

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONZABIL :
ALEXANDRU BUHA,
președintele Uniunii notarilor, profesor al școlii
de notari, Lugoj.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

SECRETAR DE REDACȚIE:
Dr. ALEXANDRU VASILIE

Uniunea Generală a Notarilor Comunali din România

No. 170—1929.

Domnule Notar, Domnule Primar,

Vă rugăm pentru ultima dată, să binevoiți a ne trimite abonamentul restant și cel pe anul 1929, în suma de 300 lei, cel târziu până la 30 Nov. 1929, pentru că Uniunea noastră este deja în procesuată pentru o datorie de 420.000 lei și ni se vor face numai cheltuieli procesuale zadarnice. Noi, administrația și redacția revistei, la rândul nostru vom fi nevoiți a înprocesa pe toți abonenții noștri cu restanțe pe anii trecuți și cari nu vor achita abonamentul și pe anul în curs, până la 30 Novembrie a. c.

Intrucât nu vor încurge sumele restante până la aceasta zi, revista nu li se va mai trimite, fiind nevoită a-și sista apariția.

Rugăm deasemenea pe d-nii notari, să binevoiască a trimite taxa de membru la Uniune, atât restul din anii trecuți, cât și pe anul 1929 în suma de câte 100 lei, d-lui președinte al Reuniunii județene respective, sau d-lui casier al Uniunii, Dr. Valeriu Pop, notar în Jimbolea.

Intrucât nu se vor plăti aceste taxe nici până la 30 Nov. a. c. ne vom adresa d-lui Ministru de Interne și d-lor Prefecți, spre a ordona reținerea acelei sume din salar, împrejurare, prin care am demonstra la aceste foruri, în mod vădit, lipsa regretabilă și daunătoare de so idaritate profesională în corporațiunea noastră.

În fine rugăm pe domnii notari, să trimită și taxele pentru Cămin, de câte 10 lei lunar, începând dela 1 Ianuarie 1926, adică pe anii 1926, 1927, 1928 și 1929, în total câte 480 lei. Acești bani sunt a se trimite direct la banca Albina, Lugoj.

La fel vă rugăm, să binevoiți a trimite și ajutoarele votate de consiliile comunale pentru Căminul notarilor, la banca Albina, Lugoj.

Lugoj, la 2 Noemvrie 1929.

Președintele Uniunii:
Alexandru Buha

Adunarea din Brașov

Corpul notarial din întreaga țară trece prin o grea încercare.

Prin o interpretare greșită a Legii pentru organizarea Ministerelor, cei mai de seamă notari sunt trimiși în penziune înainte de timp, deși administrația locală nici când n'a avut mai mare trebuință de luminile lor, ca azi.

Asupra celorlalți plutește amenințător sabia lui Damocle, fiind lăsați la cheremul Ministerului de Interne, de a fi sau nu trecuți pe tabloul celor norocoși de a putea candida la viitoarele alegeri de notari.

Grija sorții de mâne n'a cuprins nici când mai adânc spiritele ca astăzi.

În aceste timpuri de criză fatală Adunarea din Brașov avea o importanță doborâtă: să demonstreze deplină solidaritate a Corpului notarial și să protesteze cu ultima energie în contra încălcării drepturilor consfințite prin Statutul funcționarilor publici și prin legile și regulamentele speciale în vigoare.

Adunarea avea menirea să ia atitudine în contra pensionării notarilor trecuți de 57 ani, respective celor cu 30 ani de serviciu, făcută în butul dispozițiilor Legii pentru organizarea administrației locale, în sensul căreia notarii au devenit ipso iure și ipso facto funcționari comunali și deci nu li-se pot aplica în mod legal normele cuprinse în Legea pentru organizarea Ministerelor, cari se refer numai la funcționarii statului și nu la cei comunali.

Trebuia se intervină cu toată seriozitatea spre a scăpa Corpul notarial de năpastă alegerilor de notari, care bate la ușă, — cu toate că art. 553 și 554 din Legea pentru organizarea adm. locale rezultă în mod neîndelnic că notarii găsiți în funcțiune la aplicarea legii, — întrucât întrunsc condițiunile de studii cerute de lege trebuie confirmați în posturile ce ocupă, urmând în mod logic să se supună alegerii — numai posturile devenite vacante în viitor.

În fața acestor probleme de importanță capitală pentru notari, adunarea din Brașov trebuia să fie și o manifestare impozantă a voinței unanime de a valida drepturile câștigate și de a atrage atențiunea factorilor chemați asupra acestui Corp serios, matur și select.

Durere evenimentele petrecute în această adunare memorabilă nu numai că nu au servit spre cinstirea aceluia cari le-au provocat, ci au

fost de natura de a stîrbi grav autoritatea Corpului notarial chiar atunci, când trebuia să se impună mai mult.

Atitudinea agresivă, vociferările și încercarea abilă a unor nemulțumiți de a zdruncina încrederea în devotatul președinte al Uniunii, au avut de consecință demisia Dsale și a întregii conduceri din fruntea Uniunii, iar adunarea în loc să fie fost manifestarea ce trebuia să fie, a devenit o parodie ridiculă și lipsită de seriozitate.

Nu este chemarea mea să apreciez meritele indiscutabile ale Președintelui Alexandru Buha; cei de bună credință și cari au muncit alături de dânsul la conducerea Uniunii timp de peste 7 ani, le cunosc, iar cei cari le contestă, o fac sau din neștiință sau din rea credință. Astfel nu î-mi pot închipui cum este posibilă atâta lipsă de recunoștință față de un om, care și-a jertfit liniștea și odihna bine meritată a toamnei vieții sale în interesul unei tagme, din care nu mai face parte.

Pentru aceștia țin să amintesc numai unele din rezultatele obținute de dânsul în cursul activității sale. În anul 1922 când unii din ei se aflau pe băncile școlii, când neobositul Alexandru Buha antișambrează deja la Ministerul de Interne, cu primul anteproiect de lege pentru reforma adm. să asigure cât mai multe drepturi pe seama notarilor și îi succede să facă pe notar capul administrației locale. Probabil nu știu, că în 1923 reusește se obțină recunoașterea din partea Ministerului de Interne a dreptului notarilor de a redacta pe lângă taxă acte particulare în interesul particularilor și îi succede să esopereze majorarea taxelor pentru ele la dublu.

Cine poate să conteste munca neobosită depusă în anul 1925, din prilejul votării Legii pentru unificarea adm. și succesul obținut în prilejul votării Legii pentru armonizarea salariilor, când notarii au fost încadrați din partea Ministerului de finanțe în tipul de salar 12, față de propunerea Ministerului de Interne care îi propunea în tipul 8?

Cum poată să fie acuzat acest om de rea credință, când tot timpul a căutat să facă economiile cele mai mari, reușând să sporească la peste două milioane Lei fondul Căminului.

Dacă apelurile lui nedăjduite nu au fost ascultate, nu este vina lui, precum nu este nici vina lui că din Cărămizile lansate în favorul

Căminului, în valoare de 4 milioane, nu s'a încasat până în prezent mai mult de șaptesprezece mii, când numai imprimarea lor și taxele poștale au fost peste optzeci mii Lei.

Cine va mai aduce jertfa de a se deplasa anual de zeci de ori, cu săptămânile la București, fără să primească de 3 ani cheltuelile de reprezentare competente?

Dacă cu toate aceasta crede cineva că un

asfel de președinte se poate dimiti în felul cum s'a încercat, este chestie de apreciere, onoare pentru Uniune și perspective pentru succesor.

Mobilul acțiunii întreprinsă în adunarea din Brașov este bine cunoscut, cei chemați însă să își dea bine seama ce fac, căci pe umerii lor apasă întreaga răspundere a existenței și viitorului Uniunii.

Dr. Alexandru Vasilie.

Notarul de ieri și notarul de azi

A fost odată... A fost odată un om, cu dragoste și grijă de administrația rurală a acestei țări, a acelei administrații hulită și disconsiderată, dar care totuși prin exponenții săi modesti, a fost la înălțimea chemării sale.

A fost odată... și ce dureros că nu mai este altul, căci altfel n'am asista zilnic, neputincioși, la pierderea ce suferă administrația rurală a țării, prin aceea că cei mai buni slujitori ai săi, notarii calificați — o părăsesc și își caută alte îndeletniciri, cari-i pun la adăpost de grija zilei de mâine, pe ei și pe familiile lor și în plus o situație morală compatibilă cu demnitatea lor.

Și ce se pune în loc? Toți nechemații și nepregătiții, produși ai statutului funcționarilor publici. Căci ce se cere la examenele pentru ocuparea primului grad în ierarhia activă? Dacă știi tabla înmulțirii și dacă știi că la 1859 s'a înfăptuit unirea principatelor, atunci ești bun și de notar și de secretar și de telefonist etc.

Cu un cuvânt, aceeași pregătire se cere pentru funcțiunea de notar ca și pentru funcțiunea de telefonist. Poate acest sistem să dea rezultate bune? De sigur că nu.

Dar ce e mai grav, de multe ori vacanțele se ocupă de favoriții regimului, totalmente nepregătiți pentru acest post de răspundere. Dar forurile conducătoare nu știu ce se petrece la periferie și de aceea își închipuie că la sate, treaba merge strună.

De ce nu se mai găsește un al doilea Luca Ionescu dela 1908, creatorul notarului — agent al puterii centrale — pregătit în școale speciale și investit cu importante atribuțiuni, care să-și spună cuvântul cu toată greutatea, în acele ceasuri, când se orânduiește felul de organizare al comunelor rurale?

Asfel legea din 1908, a creat în comuna rurală; un organ cu pregătire corespunzătoare marelui său rol în administrația satelor, dublat de o

deplină autoritate și în măsură să facă față tuturor problemelor ce se ridicau în viața comunelor rurale.

Dar ceea ce a contribuit în mare măsură la formarea aceluia corp ales de notari comunali, a fost și buna salarizare ante-belică.

În adevăr, un notar de clasa I, din vechiul regat, primea un salariu de 100 lei lunar, plus 30 lei indemnizație de locuință, ceea ce ar face în valuta de astăzi, circa 6000—7000 lei, iar nu 2400 lei, cum primim azi. Ori cu 80 lei pe zi, poate trăi omeneste, o familie cu 5—6 suflete? Unde mai pui cazul când sunt copii de școală, costă 2000—3000 lei lunar. La ce mijloace să mai recurgă un notar, în asemenea situație, ca să poată trăi el și familia sa? Oare dregătorii noștri, și-au pus vreodată această întrebare? Și dacă în disprețul mizeriei, notarii comunali, au păstrat corpului din care-fac parte, un nume nepătat, asta e cea mai frumoasă notă pentru dânșii, o slabă mângâiere, dar care nu-i scutește de privațiunile de tot felul, în viața de mucenici ce duc și care este împănată numai de deziluzii. Căci dacă până acum sufeream numai din cauza insuficienței salariului, de acum înainte vom suferi și moralicește, prin aceea că noua lege activă, ne face din reprezentanți ai puterii centrale, simpli secretari ai consiliilor comunale adică ai primarilor, cari în marea majoritate a cazurilor, habar n'au de administrație, fiind cu totul străini de slujbă, dar cari aparținând unui partid politic, ori când te pot arunca pe drumuri.

Acesta este adevărul. De câte ori a fost vorba, de îmbunătățirea stării materiale a notarilor comunali, noi ne-am spus cuvântul prin intermediul „Uniunii“, am arătat că notarul comunal e cel mai rău plătit dintre toți slujbașii statului, mai rău chiar de cât un odăiaș sau un lucrător manual. Și nimeni n'a zis că n'avem dreptate, dar starea noastră a rămas aceeași.

S'a votat legea armonizării salariilor, dar nu s'a aplicat funcțiunii de notar comunal; s'a votat legea unificării administrative din 1925 și ni s'a luat dreptul de a concura pentru ocuparea funcțiunii de pretor, iar noua lege a organizării locale, ne trece dela stat la comună, deci din rău în mai rău și încă nu știm ce ne mai rezervă ziua de mâine. Căci dacă astfel stau lucrurile, nimeni să nu se mire de ce, pe zi ce trece, se introduc în corpul notarilor comunali, elemente foarte slabe sau de loc pregătite, iar cei calificați își caută rostul aiurea. De aceea să se știe, că cu asemenea măsuri, nu se ajută progresul ad-ției rurale, ci din contra.

Ce trist este că funcționarii de azi, vorbesc de cei mici, se cunosc imediat după înfățișare: haine jerpelite, slabi, palizi, cu privirea abătută, extenuați de griji și sătui de așa viață, cum zice marele Eminescu.

Toți conducătorii recunosc că acești mucenici merită o soartă mai bună, dar nimeni nu le-o dă. Mai mult încă, chiar unii conducă-

tori de azi, s'au rostit în senzul că „nu poți pretinde corectitudine dela un slujbaș flămând și gol.“ Dar atât: compătimire și promisiuni. Cu asta ne-am ales.

Iată în câteva cuvinte, profunda decosebire între notarul comunal ante-belic, bine salarizat și investit cu toată autoritatea necesară îndeplinirii serviciului celui mai important în ad-ția rurală și între notarul de azi, despuiat de orice autoritate, rău remunerat, chinându-și viața de azi pe mâine, el și familia sa, blestemându-și soarta care l-a făcut notar și pândind momentul prielnic de a părăsi această slujbă care îi pune numai sarcini, fără a-i da în schimb cel puțin minimum de existență.

Trist dar adevărat. Și cu toate că ori ce răbdare are margini, noi încă nu disperăm, așteptând zile mai bune. Le vom vedea oare?

Gh. Cososchi

notar com. Bucecea
președintele Reuniunii jud. Botoșani.

Cine e în contra legilor — este dușman patriei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Motto: Peatra pe care
a nesocotit ziditorul este
capul unghiului. Scrie un
Evangelist.

Nu sunt notar, nici nu am rudenii notari ori aspirații la posturi de notari, dar totuși răsfoind și citind bine art. 24-70, 89-105, 134-184 din legea administrației locale; ori și cine se poate convinge, că redactorul acestei legi a cunoscut pe notari numai din piesa teatrală a D-lui Goga, numită „Domnul Notar“ și a cunoscut numai partea rea a notarilor din timpul un-gurilor.

Redactorul legii nu a avut în vedere că popoarele subjugate din Transilvania, Banat, Bucovina și Basarabia mai ales populația comunelor rurale se află în era adolescență, mai are lipsă de minimum 10-15 ani pân va avea oameni corespunzători legii, crescuți în școala românească.

Primarul sătesc ori fie acela chiar și comunal, neaflându-se în întreaga comună de cca 10.000 suflete în 5—6 sate o persoană corespunzătoare; cum va putea acela satisface drepturilor și datorințelor asigurate lui prin lege? Cum va da el un om fără nici o pregătire, care poate dela iscălirea numelui incolo nu va ști să

adauge 2 cuvinte la olaltă — să dea îndrumări notarului cu pregătire superioară, care toată viața se ocupă numai cu legile și regulamentele, care știindu-se subalternul primarului și nerăspunzător în fața legii de toate regulamentele impuse primarului — toată administrația comunală va merge cu pași repezi nu spre progres ci...

Poate privi ori cine Monitorul Oficial No. 170 din 3 August 1929 legea administrației locale de 572 articole, în care primarul este pomenit de 97 ori, secretarul sătesc de 18 ori pe când notarul care este factorul cel mai important în viața administrativă a comunelor, este pomenit numai de 11 ori aproape fără atribuțiuni (drepturi nici unul).

Primarul, care numai puțin ca 58 drepturi și datorințe pe când notarul este socotit ca a 5-a roată la car, de e. art. 99 „Pentru toate întrunirile și deliberările se vor încheia proces verbal semnat de primar, de secreta: sau de notar (va să zică numai în lipsa secretarului) art. 100 alin. 4. „Notarul în comunele rurale asistă la toate ședințele (fără nici un drept —

poate asista și altcineva, când ședința nu e secretă) art. 172. „Fiecare comună va avea un secretar sau un notar“ (va să zică comuna se poate lipsi de notar):

Prin urmare comunelor le pot lipsi notarii. Cum pot lipsi și turmelor păstorii, e destul dacă în fiecare turmă se află câte un berbec care să o conducă și apere.

La baza administrației comunale, pentru ca aceasta să prospereze, avem lipsă de oameni cu capacitate, de notari cu pregătire în primul loc. Deci aceștia nu ruinați și puși în umbra primarilor ci susținuți și puși la locul ce li-se cuvine, astfel ei vor fi pentru primari și administrația comunală ca niște părinți pentru fii,

ajutorându-i în tot locul cu sfatul și fapta.

Deci pentru a se delătura dezastrul administrației comunale numai un mod ar fi și anume: la legea actuală să se mai adauge după art. 36, 55 și 159 câte un alineat nou cu: „Intrucât primarul nu posedă maximum 4 clase de liceu; toate aceste drepturi și datorințe cad în competența notarului“ altcum:

Bate-voiu păstorul și se vor imprăștia oile, Zice Evanghelistul.

Notarii actuali mare parte i și vor căuta alte servicii, iar tinerii nu vor mai urma cariera de notar. astfel administrația comunală pe toată linia va înainta *ca racul*.

P. C. B. Sc.

Incadrarea notarului comunal

Președintele Uniunii generale a notarilor comunali, în București, la 27-30 Octomvrie a. c a cerut la Ministerul de Interne incadrarea și stabilirea salariului notarului comunal, spre a putea fi luat în bugetul comunal pe anul 1930.

Cererea înaintată D-lui Ministru de Interne este următoarea:

Uniunea Generală a Notarilor Comunali și Cercuali
din România

No. 670—ex. 1929

Domnule Ministru!

Datorințele și activitatea notarilor comunali sunt cunoscute. Acești funcționari lucrează și noaptea pentru interesele populației și pentru prosperarea Statului Român.

Sunt partea mare, — în Ardeal și Banat aproape toți — cu calificarea, de bacalaureat, școală specială și diploma de notar — unii sunt licențiați și chiar doctori în drept.

Cu ocaziunea compunerii proiectului a legii generale pentru armonizarea salarelor bugetare, nici de asta dată nu s'a ținut seamă de calificarea, vrednicia și responsabilitatea atât morală cât și materială a notarilor, și contrar dispozițiilor articolelor din legile existente și ale art. 23 din menționata lege, cum reiese din tabloul 16 anexa VI, i-au încadrat ca și pe alți funcționari, fără pregătire, sau cu o pregătire mult mai inferioară notarilor, de exemplu: factorii poștali, agenții agricoli, agenți de urmărire etc.

În baza hotărârii adunării generale a Uniunii Generale a Notarilor, cum și în baza hotărârii consiliului de administrație adusă în ședința sa din 30 Oct. 1927, în orașul Cluj, — cu revenire la memoriul înaintat deja D-niilor Voastre, — avem, onoare, Domnule Ministru, a depune din nou

Memoriul

nostru, în ce privește incadrarea de salarizare a notarilor.

Ocupându-ne cu legea generală a armonizării retribuțiilor bugetare, votată, însă încă neaplicată și cu instrucțiunile ministerului de finanțe, în privința achitării noului spor acordat funcționarilor Statului, cu durere a trebuit să constatăm starea faptică, că dintre toți funcționarii Statului, singuri noi a trebuit să fim cei mai neglijăți în revindicarea drepturilor noastre juste, aduncându-ni-se cele mai mari neîndreptățiri în ce privește încadrarea salarizării și plățirea sporului nou.

Nu ținem a desconsidera pe nici-o corporațiune încadrată în organismul Statului, deoarece îmbunătățirea adusă acestor straturi de muncitori, în urma legii din chestiune, asigurându-li-se interesele, — pe măsură pronunțată se va manifesta rezultatul acestei opere prin îmbunătățirea vieții administrative, așezându-se prin aceasta organismul Statului pe un teren solid și fructifer, prin delăturarea grijei zilei de mâine a muncitorului intelectual, — și pe cât am ști a ne însufleți în preamărirea acestei opere, pe atât ne vedem desiluzionați prin abandonarea aspirațiilor noastre juste.

Legea în chestiune, prin existența dată mun-

citorului intelectual, este expresiunea unei vieți sănătoase, asigurându-se o muncă cinstită.

Este expresiunea drumului ce duce spre o viață normală.

Este expresiunea asigurării demnității corporurilor funcționărești, promovarea voinței de muncă pentru prosperarea intereselor țării noastre.

Legea în chestiune cea mai frumoasă operă a muncii unei corporațiuni legiuitoare.

Și acest memoriu, ce cu atâta încredere și speranță avem onoare a-l depune D-niilor-Voastră, vă rugăm respectuos să binevoiți a aprecia drepturile noastre juste, în consecință a ne rehabilita în aceste drepturi asigurate în urma prevederilor legilor menționate mai jos, învocate pentru sprijinirea cererii noastre.

Art. 23 al. 2 a legii din chestiune spune: „Funcționarii cari au titlul de bacalaureat, sau echivalentul său, pot înainta până la tipul de retribuțiuni 15 inclusiv“.

Art. 369 al legii pentru unificarea administrativă prevede calificarea notarilor, ca licențiați în drept și științe de Stat, ca absolvenții școalelor de notari din Făgăraș, Lugoj și Arad, și ca absolvenții școalelor de notari din vechiul regat.

Art. 371 al menționatei legii prevede înaintarea notarilor cu titlurile sulevate mai sus până la gradul de șef de biurou inclusiv, cu excepția absolvenților școalelor de notari din vechinul regat, cari vor avea două grade inferioare notarilor categoriei prime.

În urma argumentelor depuse, rees în mod incontestabil drepturile noastre juste de a fi fost încadrați până la tip. 15 și nu 12 de salarizare, cum prevede această lege.

Și cum legea în chestiune a avut de scop a urma două principii, — unul, acel a respectării drepturilor câștigate, al doilea de a îmbunătăți soarta corporațiunilor muncitorilor intelectuali, *nici decât nu putem înțelege de ce față de corporațiunea notarilor nu s'au respectat și adoptat aceste principii.*

În baza prevederilor menționatei legi vă rugăm Domnule Ministru a ne așeza în drepturile noastre juste, în felul că notarilor cu bacalaureat să li se asigure salarizarea tip. 6—15, iar notarilor cu studii gimnaziale complete, salarizarea tip. 2—12, notarilor cu diploma de notar din vechiul regat, Bucovina și Basarabia, salarizarea tip. 2—10.

Neîndreptățile aduse cu încadrarea noastră se evidențiază în mod clar, iar pentru aducerea în relief în mod și mai învederat a acestei stări

factice, dați-ne voe D-le Ministru, ca aceasta chestiune s'o ilustrăm cu unele cazuri comparative:

a) Factorilor poștali li-se asigură salarizarea tip. 1—8.

b) Impiegaților p.t.t. tip. 3—16.

c) Corporațiunei agronomilor cu școli inferioare tip 2—7.

d) Corporațiunei agronomilor cu școli medii tip. 5—12.

e) Corpul tehnic cadastral — cu bacalaureat — și școală specială tip. 7—19 și alte nenumărate cazuri la diferite corporațiuni.

În general se respectă față de toate corporațiunile funcționărești dispozițiunile legii menționate cu excepția corporațiunei noastre și a secretarilor de plasă.

Aci zace, Domnule Ministru, neîndreptățirea adusă corporațiunei noastre, unde pregătirea noastră academică se asimiliază pregătirii factorilor poștali, pregătirii Agronomilor cu școli inferioare, așezându-ne și încadrându-ne în acelaș tip. de salarizare a funcționarilor cu pregătiri absolut inferioare față de ale noastre, și prin această așezându-ne în acelaș grad ierarhic.

Chemarea noastră și ramul nostru de activitate în baza Legei U. A., credem a fi cu mult superioară ca a factorilor poștali etc, deoarece oricât înțelegem a aprecia ramul de activitate a ori-cărei categorii funcționărești, nu putem califica munca noastră de asemenea importantă și valoare cu munca acelor slujitori ai statului, a căror pregătire este cea mai minimală.

Și acum și D-nia-Voastră Domnule Ministru sunteți pe deplin încredințat, că dela activitatea noastră depinde în cea mai mare parte îmbunătățirea vieții administrative și financiare și prin aceasta a vieții de Stat, — astfel fiind corporațiunea noastră constituind un factor absolut important în organismul Statului, — s'a reclamat și se reclamă acestei corporațiuni o pregătire superioară, ca astfel să poată face față la tot atâtea datorinți, ce solicită o muncă grea și serioasă.

Și dacă aceasta este așa, am fost în fermă credință, că legea din chestiune va deschide porțile revărsării îmbunătățirilor și asupra corporațiunei noastre, nu cum s'a întâmplat, asimilând importanța, munca și autoritatea noastră, acelei a factorului poștal și a multor alți funcționari cu pregătire de școală primară.

Prin legea generală pentru armonizarea retribuțiunilor bugetare ne-am bucurat că prin intervenția Uniunei s-a recunoscut munca și calificarea noastră, prin care lege puteam ajunge

prin munca continuă tipul de salarizare 12 (egal cu șef de serviciu), astfel, puteam ajunge la un salariu de 8400 Lei. Însă bucuria noastră a fost prematură și speranța noastră nu s-a împlinit, am ajuns acolo, unde am fost până acum, adică cei mai rău salariați. Dl. Ministru de Interne prin ordinul No. 16180/1927 din 1 Sept. a. c. a trimis un tablou tuturor Prefecturilor, din care reiese că notarii rurali nu primesc nici un spor, ci rămân cu salariul acela, care l-au avut până acum, (adecă 450—1050 Lei și accesorii).

Un notar cu 30 ani de serviciu în prezent primește cu toate accesoriile un salariu lunar de 4550 Lei, până când de exemplu un învățător rural cu același vechime primește chiar dublu. Dela un învățător se cere numai o calificare cu 4 clase secundare și 4 ani de preparandie și dela notar 8 clase liceale, 1—2 ani de practică și școala superioară de administrație. Un învățător muncește anual circa 200 zile cu câte 5—6 ore zilnic, până când notarul care este motorul administrației rurale, i-și strică sănătatea sa într'un birou micuț 365 zile anual, cu cel puțin 8—10 ore zilnice. Învățătorul primește ca dotare învățătorească și câteva jugăre de pământ cultivabil, cu o arândă bagatelă, până când notarul, nimic. Noi cu aceasta nu vrem să spunem că învățătorul e bine plătit și primește prea mult, ci prin această comparație dorim să arătăm superiorilor noștri situația noastră nenorocită față de alți salariați rurali.

Prin art. 371 din L. U. Adm. notarul poate fi înaintat până la gradul de șef de birou și conform acesteia un notar cu 30 ani de serviciu trebuia să aibă un salariu lunar de 6699 Lei. După legea armonizării, cu tipul de salarizare 12 puteam primi un salariu lunar de 8400 Lei.

Notarul, care are în prezent 30 ani de serviciu, în anul 1916 în luna Aprilie, adică cu 19 ani de serviciu avut 273 Kor. 32 fil. socotind aceasta cu de 40 de ori, e echivalent cu 10.901 Lei 80 bani, adică acum cu 11 ani de serviciu mai mult ca atunci, primește cu 6350 Lei mai puțin cu toate că notarul nici atunci n-a fost bine salariat.

Și ce vedem? Vedem că legea pentru armonizarea retribuțiilor bugetare nefiind pusă în aplicare, s'a dat un spor funcționarilor calculat în conformitate cu instrucțiunile Ministerului de Finanțe.

Noi, notarii comunali, nu am beneficiat, nici de acest spor, am rămas cu salariul vechi lunar de 2000—3000 lei, ca un simplu scriitor, care nu muncește atât și cu o răspundere ca și noi.

Nu beneficiem de sporul nou, pentru că nu suntem încadrați nici până azi, deși suntem funcționarii Statului. Salariul nostru de azi corespunde salariului unui impiegat (diurnist) și nu unui funcționar superior, calificat în regulă, în calitate de agentul puterii centrale.

Din cele amintite eșim la concluzia aceea, că dacă nu vom fi sprijiniți și ajutați, nu vom fi în stare să asigurăm existența noastră și a familiei noastre.

Vă rugăm, Domnule Ministru, binevoiiți a reveni asupra ordinului Dvoastră relativ la calcularea sporului nou, asemnat deja funcționarilor, binevoiiți a ne încadra și pe noi după cuviință și a ordona să ni-se plătească salariul și toate sporurile convenite după salariul de bază deja stabilit de Ministerul de Interne, conform ordinului No. 908—1928 apărut în Monitorul Oficial No. 29—1928.

Noi cerem: 1. Echivalarea funcțiunii de notar comunal, cu funcțiunea de șef de serviciu și încadrarea în tipul corespunzător acestei funcțiuni.

2). A funcțiunii de subnotar, secretar de notar, cu aceia de șef de birou și încadrarea în tipul corespunzător acestei funcțiuni.

Cererea noastră o întemeiem și pe dispozițiunile art. 70, 76, 119 și 122 din regulamentul legii pentru statutul funcționarilor publici, mai departe pe art. 361 și 368 din legea pentru unificarea administrativă, și pe faptul acela, că *notarii sunt întradevăr șefi de serviciu, având în sarcina lor pe lângă îndeplinirea agendelor administrațiunii de Stat și conducerea de fapt a administrațiunii locale din comunele rurale.*

Notarii, pe lângă aceste atribuțiuni și în urma pregătirii lor profesionale *sunt îndreptățiți la echivalarea funcțiunii lor cu aceia de șef de serviciu*, deoarece pe lângă absolvirea liceului (ba alaeat) posed diploma de notar în urma unui an de practică administrativă în comunele rurale și a unui curs administrativ de un an, care e egal cu titlul academic.

Observăm că art. 361 și 368 din legea pentru unificare administrativă pretinde delat pretor aceași pregătire de școală administrativă ca și delat notar și aceasta pregătire școlară o socotește egală cu un titlu academic (universitate), din care motiv cererea noastră o socotim pe deplin justificată.

Și punându-se în aplicare legea pentru organizarea administrațiunii locale, notarul este funcționarul comunal și ca atare va fi salariat

de comuna respectivă.

Vă rugăm, să binevoiți a-l încadra conform statutului funcționarilor, să binevoiți a-i stabili salariul și a ordona, ca acela să fie înscris în bugetul comunal din oficiu.

Binevoiți, Domnule Ministru, a ordona, ca comuna să fie obligată a da notarului și locuință în natură acolo, unde sunt case notariale, iar

unde nu sunt, a obliga comunele să se îngrijască în buget de indemnizația de chirie cuvenită și de cheltuelile de transport pentru notar.

Vă rugăm să binevoiți a primi expresiunea deosebitelor noastre considerațiuni de st'că și devotament, ce Vă păstrăm,

Lugoj la 24 Octombrie 1929.

Alexandru Buha

Președintele Uniunii Notarilor.

INTERVIEW

cu D-l Subsecretar de Stat Eduard Mirto

Sesizat de știrile alarmante privitoare la alegerea de către consiliile comunale a tuturor notarilor în vederea punerii în aplicare a Legii pentru organizarea administrațiunii locale, președinte Uniunii, d-l Alexandru Buha, însoțit de d-l Gheorghe Berariu, președintele Reuniunii din județul Caraș, s'a deplasat în zilele de 28—29 Octombrie a. c. la București, unde s'a prezentat în audiență la d-l Subsecretar de stat Eduard Mirto, spre a lua informațiuni privitor la soarta notarilor și a comunelor rurale, în urma situației create de Legea pentru organizarea administrației rurale.

D-l Ministru Eduard Mirto a primit cu multă afalibilitate delegațiunea și la întrebările delegației a dat răspunsurile de mai jos, autorizându-o să le comunice și domnilor notari.

1.

Întrebare: Comunele din Banat și Ardeal organizate azi, rămân și în viitor astfel organizate, sau se vor contopi cu altele. Consiliul comunal vine ascultat, ori nu în ceea ce privește organizația nouă?

Răspuns: În Ardeal și Banat comunele fiind deja organizate cu consiliile lor, român și mai departe în situația de azi neschimbată. În Vechiul Regat și Basarabia însă se vor organiza din nou conform dispozițiilor legii.

2.

Întrebare: Notariatele din Banat și Ardeal pot rămâne așa organizate cum se găsesc astăzi, sau se va face ore care schimbare?

Răspuns: Rămân neschimbate în Ardeal și Banat; contopirea unui notariat cu altul se va face numai la cererea comunelor interesate. Inițierea notariatelor noi însă nu se admite în nici un caz. În vechiul Regat se vor organiza notariatele cercuale ca în Ardeal.

3.

Întrebare: Notarii și subnotarii actuali aleși și numiți pe viață vor fi supuși alegerilor noi, sau vor fi confirmați în posturile lor. Cine prezidează alegerea de notar și subnotar și cum se va presta jurământul. Cine face candidatura și în ce formă?

Răspuns: Toți notarii și subnotarii actuali vin aleși; candidatura se face direct dela Min. de Interne prin primpretorul sau delegatul județului. Jurământul se va presta în prezența delegatului județului și a primarului.

Procesul verbal de alegere se va dresa de delegatul județului.

Consiliul comunal va alege unul dintre candidații Ministerului, care vine confirmat de directorul ministerial, pe viață.

4.

Întrebare: Ce va fi cu notarii și subnotarii actuali nealeși și cu a căror notariatul s'a contopit cu alt notariat?

Răspuns: Avem 5600 de notari. nici unul nu va rămâne fără post; acela care nu va fi ales, va fi re-partizat la alte servicii corespunzătoare calificației sale, primind salariul de astăzi din bugetul Statului. Salariile tuturor notarilor de astăzi se vor înscrie în bugetul Statului și pe anul 1930, rămânând să se facă descarcarea cuvenită statului după așezarea tuturor.

Am înțeles, că în corpul notarial s'a ivit o descărăjare și nemulțumiri în ceea ce privește alegerile lor, având teamă, ca rămân pe drumuri, drept aceea Vă autorizez d-le președinte, ca în numele meu să binevoiți a le comunica cele spuse de mine.

5.

Intrebare: Au dreptul notarii să redacteze și în viitor toate actele înșirate în regulamentul ministerial așa cum a-ți declarat dv. D-le Ministru în parlament când s'a început desbaterea proiectului de lege, pentru că din lege reiese numai aceea, că sunt datori a redacta petițiuni?

Răspuns: Notarii au și pe mai departe dreptul de a redacta toate actele nejudiciare, acelea înșirate în regulamentul în vigoare, pentru că acelea sunt anexele petițiunilor și sunt în interesul populației.

6.

Intrebare: Cum se va face încadrarea notarului și subnotarului în viitor? Să se încadreze conform statutului funcționarilor și să i se stabilească salariul de șef de serviciu și adecă șef de birou?

Răspuns: Incadrarea se va face prin modificarea statutului, care este deja în lucrare; salariul se va stabili în minimum și maximum. Consiliul comunal nu poate vota nici mai mult nici mai puțin decât suma cuvenită fiecărui după anii de serviciu?

7.

Intrebare: Cum se va acoperi deficitul bugetar al comunelor și dacă vor rămâne taxele comunale în vigoare?

Răspuns: Finanțele comunale se vor stabili prin

o lege specială, până atunci însă taxele rămân în vigoare iar deficitul se va acoperi din fondul comunal din partea statului.

8.

Intrebare: Este obligat notarul să dea ajutor incasatorului și casierului, neavând dâșii practica cuvenită în ceea ce privește incasările și contabilitatea veniturilor?

Răspuns: Notarul este șeful cancelariei sub acărui răspundere lucrează întreg personalul biroului, prin urmare, notarul este obligat a face tot ce a făcut până azi și răspunde pentru lucrările incasatorului și casierului.

9.

Intrebare: Vor rămânea perceptoratele și pe mai departe, acelea înființate în anul 1923?

Răspuns: Perceptoratul nu este altceva decât un organ de urmărire. Incasările se fac la Primărie de incasatorul și casierul comunal cu notarul împreună; prin urmare perceptoratele se vor desființa.

10.

Intrebare: Când se vor face alegerile comunale și când se va pune legea în aplicare?

Răspuns: Alegerile județene se vor face în luna Decembrie, alegerile comunale în Ianuarie, iar legea se pune în aplicare cel mult la 1 Martie 1930.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ordonanțe cu caracter administrativ.

România Ministerul de Interne, Direcțiunea Personalului și Controlului Nr. 11308 P. 21 August 1929.

Domnule Prefect,

Ministerul Justiției cu adresa Nr. 73186/1929, ne face cunoscut că, unele Tribunale nu pot judeca procesele penale, din cauza notarilor, jandarmilor precum și agenților de poliție, cari nu execută la timp, mandatele de aducere ce se emit părților, nu trimit la timp dovezile de predarea citațiilor și nici nu raportează

măcar, cauzele întâzierii, astfel că procesele se amână la infinit, îngreuiind mersul lucrărilor.

Comunicându-vă cele ce preced, avem onoare a vă ruga, să binevoiți a lua măsuri, ca organele în subordine, să execute la timp mandatele de aducere, emise de instanțele judecătorești și să trimită de urgență dovezile de înaintarea citațiilor, pentru a nu îngreui, — prin neglijența lor, — mersul regulat al justiției.

p. Ministru, Indescifrabil.

Director General, Indescifrabil.

Taxele Uniunii Notarilor.

Primum dela casieria Uniunii generale tabloul restanțelor datorate de diferitele Reuniuni județene până la finea anului 1929.

Conform acestui tablou reuniunile notarilor pe județe sunt datoare cu taxele de membru pe cum urmează :

No. cor.	Numirea Județului	Datorie	Solvit	Rest.	Pre-plătire
		Lei	Lei	Lei	Lei
1	Alba	12.300	5.900	6.400	
2	Arad	74.950	875	74.075	
3	Bihor	73.225	700	72.625	
4	Brașov	4.200	—	4.200	
5	Caraș	13.485	10.400	3.085	
6	Ciuc	9.494	5.100	4.394	
7	Cluj	11.200	4.250	6.950	
8	Făgăraș	4.400	—	4.400	
9	Hunedoara	19.000	9.500	9.500	
10	Maramureș	7.592	—	7.592	
11	Mureș	15.200	100	15.100	
12	Năsăud	25.205	3.601	21.604	
13	Odorhei	32.225	1.900	30.325	
14	Sălaj	25.925	25.725	200	
15	Satu-Mare	18.935	6.200	12.735	
16	Severin	12.506 ³⁵	10.835	1.670 ³⁵	
17	Sibiu	7.300	7.680	—	380
18	Someș	10.460	10.600	—	140
19	Târnana-Mare	36.524	30.844	5.680	
20	Târnava-Mică	6.300	6.600	—	300
21	Timiș-Torontal	18.400	3.380	15.020	
22	Treiscaune	5.400	—	5.400	
23	Turda	9.600	—	9.600	
24	Bacău	6.100	—	6.100	
25	Cernauți	5.900	—	5.900	
26	Buzău	22.600	—	22.600	
27	Cetatea-Albă	10.000	—	10.000	
28	Constanța	17.400	3.000	14.400	
29	Covurlui	4.400	—	4.400	
30	Dâmbovița	10.900	—	10.900	
31	Dorohoi	3.400	—	3.400	
32	Ismail	5.100	—	5.100	
33	Mehedinți	20.200	—	20.200	
34	Radauți	4.500	—	4.500	
35	Soroca	4.500	—	4.500	
36	Storojineț	4.900	—	4.900	
37	Suceava	4.200	—	4.200	
38	Tighina	8.000	—	8.000	
39	Tutova	7.200	—	7.200	
40	Vlașca	9.300	—	9.300	
	Total	602.425 ³⁵	147.190	456.055 ³⁵	820

Sunt rugați dnii notari, să binevoiască a plăti taxele Uniunii (100 lei pe an) până în cel mult 3 zile d-lor președinți ai reuniunilor județene respective, iar d-nii președinți să binevoiască a le transmite cel târziu în 10 zile casierului Uniunii noastre, d-lui Dr. Valeriu Pop, notar în Jimboalea, jud. Timiș-Torontal, pentru că în caz contrar Uniunea va fi improcusată pentru datoriile neachitate, împrejurare, care va putea aduce cu sine chiar și disolvarea Uniunii.

Lugoj, la 2 Noembrie 1929.

Prezidiul Uniunii Generale a Notarilor Comuna.

Soluțiuni și interpretări administrative.

1.

Intrebare: În conformitate cu dispozițiunile legii în Transilvania să eliberează biletele de vite în baza unei cereri verbale și pentru cei cari or primit bilete de vite să poartă un registru, ear pentru cei cari vând un alt registru. La eliberarea unui bilet de vite să prezintă cel vechi sau dacă este creșterea proprie atunci să dovedește aceasta prin doi martori vecini. Acuma intrebarea e dacă la eliberarea unui bilet de vite este de lipsă a să face din partea părții o cerere timbrată cu 10 lei și dacă cererea trebuie înregistrată și în exhibitul principal. (Intrare și ieșire).

După părerea noastră nu este de lipsă de a-se face cerere înscris și timbrată, deoarece pe bilete de vite și așa să pun timbrele prescrisă, ear înregistrarea în exhibitul principal sporește numai lucrul de biuro și face cheltuieli superfluie părților.

Răspuns: Nu trebuie cerere scrisă.

2

Intrebare: În comuna noastră sunt mai multe întreprinderi miniere, ca d. e. mină de granit, mine de var, etc.

Comuna politică ca atare nu are nici un venit după aceste mine.

Comuna politică nu are nici o avere proprie, din alecăror venit să se poată susține, și este avizată la diferite taxe, pentru acoperirea cheltuielilor, fără ca minele amintite mai sus să contribuie cu ceva, afară de adiționale, cari abia se urcă la vre-o câteva mii de lei anual.

Exploatări se fac anual de milioane lei, și materialul se transportă p. C. F. R. având și gară în loc, adecă pe teritoriul comunei noastre.

Pe ce cale am putea ajunge dela aceste firme mari, la un venit sigur și anual în favorul comunei, care venit se poate încasa sau urmări prin legi sau regulamente, și prin cari legi sau regulamente?

Răspuns: Iniințați pentru ore care serviciu cotizațiuni în baza legii administrative.

3.

Intrebare: A. a avut ca soție nelegitimă pe B.

Din această căsătorie nelegitimă s'a născut D. După moartea lui B., A. s'a căsătorit legal cu C. din care căsătorie a rezultat F.

A. a donat încă în viață întreagă averea fiului legitim F. și celui nelegitim D. nu i-a dat nimic.

Este de remarcat că D. fiul nelegitim în toate actele atât de naștere cât și de cununie, apoi nevasta și copiii acestuia poartă numele lui A. Căsătoria lui A. cu B. (mama lui D.) nu se găsește nici unde dar se vorbește că D. ar fi fost adoptat de către A. și pe baza acestei adopțiuni ar purta numele lui A. însă nici despre această adoptare nu este nici o urmă. Această probabilitate nu este exclusă cu atât mai mult cât pe altă cale nu se poate explica de unde poartă numele lui A. **Intrebare:** Dacă D. ca fiu nelegitim poartă numele lui A. în toate actele dar nu se poate constata de unde — nu are dreptul să atace — pe baza acestui nume — contractul de donațiune a lui A. prin care a donat toată averea lui F.?

Răspuns: Se poate ataca contractul de donațiune pe cale judecătorească, însă negreșit trebuie dovedit ca D. este copilul adoptat sau cel puțin recunoscut de A. În fine fără nici o bază legală D. nu poate avea nici numele lui A.

SUB TIPAR!

SUB TIPAR!

„Condica de termene administrative“ pe 1930

Pentru uzul primăriilor urbane și rurale, notari, primpretori și orice funcționari administrativi, prefecturi etc. Redactată de: ILIE SABĂU, notar comunal, avocat dipl.

Aceasta lucrare conține termenele prescrise de diferite legi și regulamente azi în vigoare, și votate acum, precum și rubrici goale pentru termenele ordinelor, ce eventual s'ar mai primi în decursul anului. Ea este de formatul unei coale de hârtie obișnuită, cu 400 pagini, și legată.

Se poate comanda cu ramburs de 250 Lei la tipografia „Athenaeum“ din Cluj.

Recomandăm cu insistență aceasta condică de termene, întrucât servește de călăuză tuturor serviciilor administrative, fiind obligator a se conduce la fiecare oficiu și autoritate administrativă.

PUBLICAȚIUNI

„Român de 18 ani, absolvent de IV cl. liceu, solid, onest, diligent, fără praxă, caută post la un notariat pe lângă condițiuni modeste“.

Postul îl poate ocupa imediat, ofertele sunt a se trimite pe adresa: Grigore Ilișiu notar Jad jud. Năsăud.

Concurs.

Notar cvalificat, căsătorit, cu praxă de 16 posedă limba română, germană și maghiară caută un post de subnotar, Adresa: Demeter Ludovic Covăsinț, Județul Arad.

Tânăr, de 17 ani, absolvent a IV secundară, având practică, caută post ca impiegat, secretar la șeful biu-roului populației, secretar la notariat, cu salariu corespunzător.

Oferte în scris rog la adresă: Eugeniu Poludianov, notariatul comunei Lipnic plasa Otaci jud. Soroca.

Concurs.

În conformitate cu art. 78 regulamentul pentru aplicarea Statutului Funcționarilor publici, deschidem concurs pentru completarea postului de secretar comunal, la notariatul cercual Firiteaz, (județul Timiș-Torontal).

Concurenții își vor înainta cererile însoțite de următoarele acte:

1) Extras de naștere. 2) Certificat de studii. 3) Certificat de naționalitate. 4) Certificat de activitate. 5) Actul militar. 6) Declarație de limbele ce vorbește, cel mai târziu până la 15 Noembrie 1929, cererile care nu vor fi însoțite de actele înșirate mai sus și vor sosi după expirarea termenului nu vor fi luate în considerare.

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în buget adecă: Salar lunar 3000 lei, indemnizație de chirie 250 lei și 8 metri lemne de foc anual, care vor putea fi majorate dela 1 Ianuarie 1930, Concurenții cu diplomă de notar, cu data de 1 Ianuarie 1930, vor putea fi înaintați eventual în postul de secretar de notar, care probabil că la acea dată va deveni vacant.

Firiteaz la 26 Octombrie 1929

Notar cercual.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

TIPOGRAFIA
LUDOVIC SZIKLAI
LUGOJ
TELEFON 79   TELEFON 79

Recomandă pentru Onoratele Oficii Notariale și Administrative în totdeauna noule sale imprimate și marele său depozit de hârtie și rechizit de birou.

Legătorie de cărți

Fabrica de stampile